

Utrikesdepartementet

Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Latinamerika 2021–2025

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Strategin ska gälla under perioden 2021–2025 och omfattar för Sida sammantaget 1 miljard kronor.

Strategin styr användningen av medel som anslås under anslagspost 7 Latinamerika i regleringsbrev avseende Sida för respektive budgetår.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

Mänskliga rättigheter, demokrati, och rättsstatens principer samt jämställdhet

- Stärkta förutsättningar för demokrati, ökad respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer
- Stärkta förutsättningar för ett jämställt samhälle och kvinnors ekonomiska egenmakt
- Ökad tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Miljö, klimat och hållbart nyttjande av naturresurser

- Stärkta förutsättningar för i hållbart nyttjande och förvaltning av gränsöverskridande naturresurser
- Begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot klimatförändringar
- Stärkta förutsättningar för bevarande och restaurering av biologisk mångfald och dess ekosystemtjänster

Migration och tvångsfördrivning

- Stärkt kapacitet att hantera migration, med fokus på att motverka irreguljär migration, stärka asylhantering och bekämpa migrantsmuggling.
- Förbättrade förutsättningar till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor särskilt för migranter, flyktingar och internflyktingar.

2. Regional kontext

Sedan millennieskiftet har det skett betydande framsteg i Latinamerika - ekonomierna har moderniserats och fattigdomen reducerats. Samtidigt som det finns stora variationer mellan länderna i regionen finns det många utmaningar som är gemensamma eller av gränsöverskridande karaktär. Svaga institutioner och korruption är bidragande orsaker till medborgarnas låga förtroende för demokratin. Bristande respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer utgör hinder för en hållbar och rättvis utveckling. På flera håll i regionen har de folkliga kraven på reformer, insyn och ansvarsutkrävande tagit sig uttryck i protester.

Det civila samhället och sociala rörelser har en lång tradition i regionen och är instrumentella i att organisera och driva rättighetsfrågor inom bl.a. områdena miljö, urfolk, hbtqi-personer, kvinnor, fackliga rättigheter, demokrati och fred. I några länder upplever emellertid civilsamhället ett krympande utrymme för möjligheterna att verka. Hög frekvens av hot, attacker och mord på försvarare av mänskliga rättigheter och miljö utmärker regionen. Våld mot kvinnor och flickor är utbrett. De senaste åren har ett ökat fokus på kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter och kvinnors

ekonomiska egenmakt engagerat många medborgare. Parallellt har motståndet mot jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter från konservativa grupper ökat på många håll i regionen.

I Latinamerika finns 60–70 procent av världens biologiska mångfald, 30 procent av världens sötvatten, och några av världens bördigaste jordar. Avskogning sker i alarmerande takt och Andernas glaciärer smälter. Den biologiska mångfalden minskar snabbt. Regionen är sårbar för naturkatastrofer. Ojämligheten är den största i världen. Den ojämna tillgången till markegendom är på många håll i regionen en bidragande orsak till ojämlikhet samt utgör en drivkraft till konflikt. De största utmaningarna för de över 800 urfolkens möjligheter att utöva sina rättigheter gäller rätten till markområden och naturresurser.

Regionala institutioner med mandat att främja demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer har bidragit till att främja stabilitet i Latinamerika. Samtidigt saknas regionala samarbeten kring andra gränsöverskridande frågor. Under de senaste åren har ideologiska skiljelinjer påverkat det regionala samarbetet negativt. Politiska, ekonomiska och sociala utmaningar, liksom våld, brist på mänsklig säkerhet, naturkatastrofer och sociala konflikter, är bidragande orsaker till att Latinamerika upplevt den största flykting- och migrationskrisen i regionens historia samt till det stora antalet internflyktingar i regionen. Många migranter och tvångsfördrivna saknar tillgång till grundläggande rättigheter.

3. Verksamhet

Sida ska genomföra, följa upp och redovisa verksamheten i linje med vad som föreskrivs i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053/IU). I riktlinjerna framgår bland annat att verksamheten aktivt ska styras mot målen samt att faktiska resultat följs upp utifrån målen. Den årliga strategirapporten ska vara övergripande och bland annat innehålla en redovisning, analys och bedömning av resultaten av verksamheten i förhållande till angivna mål. Resultatinformation ska användas för beslutsfattande, lärande, ansvarsutkrävande och för att säkerställa transparens gentemot allmänheten. Uppföljningen ska ge tillförlitlig och användbar information om resultat på såväl kortare som längre sikt genom både kvalitativ och kvantitativ information, där så är möjligt. Resultatuppföljning ska i första hand svara på frågan om verksamheten gjort

skillnad, hur och för vem. Uppföljningen ska med utgångspunkt i de förutsättningar som finns svara på i vilken omfattning utvecklingsarbetet gjort skillnad.

Utvecklingsarbetet ska bidra till hållbar utveckling utifrån Agenda 2030, åtagandena om utvecklingsfinansiering från Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris. Verksamhetens bidrag är särskilt relevant för följande mål i Agenda 2030: Ingen fattigdom (mål 1), jämställdhet (mål 5), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8), minskad ojämlikhet (mål 10), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringarna (mål 13), ekosystem och biologisk mångfald (mål 15), fredliga och inkluderande samhällen (mål 16), samt genomförande och globalt partnerskap (mål 17). I strategirapporteringen till regeringen ska Sida tydliggöra hur verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030.

Utvecklingsarbetet ska genomföras i Latinamerika och adressera för regionen gränsöverskridande utmaningar och utmaningar som är gemensamma för många av regionens länder. Verksamheten ska bidra till att stärka regionala aktörer och regionala lösningar, samt stärkt förmåga till regional samverkan.

Verksamheten ska bidra till ökad kapacitet, samverkan och dialog och till förbättrade förutsättningar för regionen att stärka demokrati, öka respekten för de mänskliga rättigheterna och för rättsstatens principer i linje med regionala och internationella ramverk. Stöd till förbättrade förutsättningar för medborgare att påverka politiska processer, utkräva ansvar och få sina mänskliga rättigheter uppfylla ska ingå. Verksamheten ska bidra till ansvarstagande, ökad transparens och minskad korruption.

Vidare ska verksamheten bidra till att stärka regionalt samarbete för att öka och stärka jämställdhet och kvinnors ekonomiska egenmakt. Verksamheten ska även bidra till ökad kunskap om, tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och minskat könsrelaterat våld. Stöd till påverkansaktörer, normativt arbete och policyutveckling ska ingå.

Verksamheten ska bidra till ökad kunskap om miljö och klimat, samt dess betydelse för fattigdomsbekämpning, jämställdhet och inkluderande ekonomisk utveckling. Stöd till klimatomställning och minskade utsläpp ska ingå, exempelvis i omställningen till förnybar energi. Kvinnors, urfolks och afroätlingars deltagande i beslutsprocesser som relaterar till miljö, klimat

och hållbart nyttjande av naturresurser ska prioriteras. Verksamheten ska bidra till att skapa förutsättningar för regional samverkan i nyttjande och förvaltning av gränsöverskridande naturresurser, cirkulär ekonomi, och stärka förutsättningarna för en mer hållbar markanvändning. Stöd till bevarande av den biologiska mångfalden i enlighet med åtagande kopplade till relevanta konventioner ska ingå. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot Amazonasområdet.

Inom migration och utveckling ska verksamheten stödja kapacitetstärkande och institutions- och policyutveckling på regional nivå, samt regionala initiativ som främjar regeringarnas arbete med att stärka migrationens positiva utvecklingseffekter. Fattigdomsminskning och skydd av de mänskliga rättigheterna för såväl migranter som för människor på flykt är centrala i verksamheten. Vidare ska verksamheten bidra till att hantera och underlätta säker, ordnad och reglerad migration, samt bidra till varaktiga lösningar och utvecklingsmöjligheter för flyktingar och deras värdsamhällen, i linje med regionala prioriteringar och de globala ramverken för migration respektive flyktingar. Stöd till stärkta förutsättningar för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor särskilt för migranter och flyktingar i linje med decent work-agendan ska ingå, med fokus på kvinnors ekonomiska egenmakt.

Nexusperspektivet ska inkluderas i verksamheten och kopplingarna mellan långsiktigt utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd och fredsbyggande ska tillvaratas.

Sveriges utvecklingssamarbete ska vara relevant och effektivt. En integrerad ansats inom och mellan strategins områden ska eftersträvas och synergier sökas med andra strategier och aktörer relevanta för utvecklingskontexten. Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv utvecklings- och biståndssamordning, inte minst genom att söka samarbeten med relevanta aktörer. Finansieringslösningar som kan bidra till att stimulera andra finansiella resurser bör användas.

Strategigenomförandet inom de tre målen bör ta i beaktande möjligheterna att bidra till en inkluderande ekonomisk utveckling när möjligt. Det svenska utvecklingssamarbetet ska lägga grund för bredare relationer mellan Sverige och Latinamerika och samarbetet med den svenska resursbasen bör fördjupas. Detta genom att skapa förutsättningar för engagemang genom

samarbete med privata sektorn, civilsamhälle och andra förändringsaktörer, statliga aktörer och akademien. Potentialen i digitalisering och innovation som verktyg för måluppfyllelse ska tillvaratas.